

แนวทางการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนน้ำเสียชุมชน

จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2567 พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียเพียง 18 แห่ง จากจำนวน 211 ระบบทั่วประเทศ สาเหตุมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีงบประมาณไม่เพียงพอในการเดินและซ่อมบำรุงระบบบำบัดน้ำเสีย ไม่มีงบประมาณในการจ้างบุคลากรทำให้ระบบบำบัดน้ำเสียหลายแห่งไม่สามารถบำบัดน้ำเสียได้อย่างเต็มประสิทธิภาพหรือบางแห่งต้องปิดตัวลงไป ทำให้น้ำเสียที่เกิดขึ้นก็ยังคงไม่ได้รับการบำบัดและถูกระบายออกสู่สิ่งแวดล้อมเช่นเดิม ดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 ระบบบำบัดน้ำเสียที่ขาดการดูแลรักษา

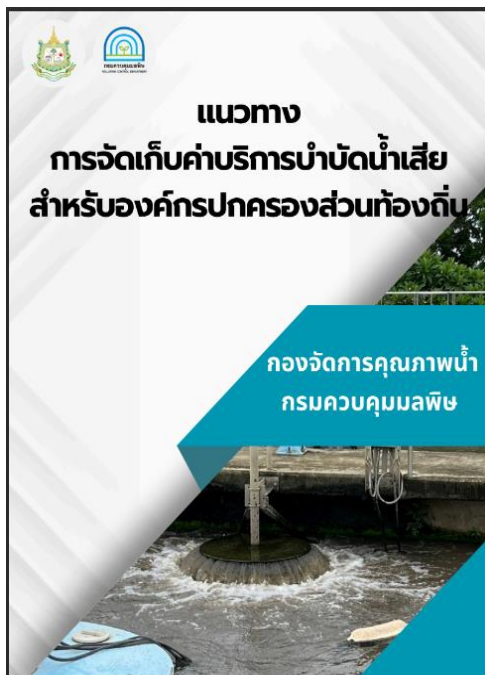
กองจัดการคุณภาพน้ำ จึงได้จัดทำคู่มือแนวทางการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น ดังแสดงในรูปที่ 2 โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีข้อมูลในการคำนวณหาต้นทุนค่าบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ จำนวนประชากร แหล่งที่มาของน้ำใช้ ปริมาณการใช้น้ำ ปริมาณน้ำเสียที่สามารถบำบัดได้ และค่าใช้จ่ายในการเดินระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อกำหนดอัตราค่าบริการและวิธีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม โดยรูปแบบในการจัดเก็บค่าบริการฯ ที่แนะนำ มี 3 รูปแบบ ดังนี้

1) รูปแบบเหมาจ่ายต่อราย คือ เหมาจ่ายทั้งบ้านเรือนและสถานประกอบการในอัตราที่เท่ากัน เช่น เหมาจ่ายประเภทบ้านเรือน 10 บาทต่อหลังต่อเดือน และกลุ่มร้านค้า/สถานประกอบการ 20 บาทต่อสถานประกอบการต่อเดือน เป็นต้น ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเหมาะสมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีระบบประปาเป็นของตนเอง และไม่มีข้อมูลการใช้น้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาคหรือการประปานครหลวง

2) รูปแบบตามปริมาณการใช้น้ำ คือ จัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียตามปริมาณการใช้น้ำที่เกิดขึ้นจริง โดยรูปแบบดังกล่าวเหมาะสมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีข้อมูลปริมาณการใช้น้ำของผู้ใช้น้ำแต่ละกลุ่ม และมีปริมาณการใช้น้ำของกลุ่มธุรกิจมากกว่ากลุ่มผู้พักอาศัย

3) รูปแบบผสม (แบบเหมาจ่ายต่อราย + แบบตามปริมาณการใช้น้ำ) คือ จัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียรูปแบบเหมาจ่ายต่อรายสำหรับกลุ่มผู้พักอาศัย และรูปแบบตามปริมาณการใช้น้ำสำหรับกลุ่มธุรกิจ โดยรูปแบบดังกล่าวเหมาะสมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีข้อมูลปริมาณการใช้น้ำของผู้ใช้น้ำแต่ละกลุ่มและมีปริมาณการใช้น้ำของกลุ่มธุรกิจน้อยกว่ากลุ่มผู้พักอาศัย

ทั้งนี้ กองจัดการคุณภาพน้ำ ได้จัดทำ (ร่าง) ข้อบัญญัติจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปเป็นตัวอย่างในการบังคับใช้ต่อไป

รูปที่ 2 คู่มือแนวทางการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น